

Year 5: 11+ Hazırlık Yılı

Year 5, ilkokulun sessiz ama en belirleyici yılıdır. Derslerde kesirler, ondalık sayılar ve daha uzun metinler başlar; grammar okulu düşünen aileler için **11+ kararı, hazırlığı ve kaydı** bu yılda yapılır; ortaokul araştırması da başlar. Bu rehber, her yıl Year 5'e geçen ailelerin bu yılı plansız telaşa düşmeden geçirmesi için hazırlandı.

Önce bilin: 11+ kaydı Year 5'te kapanır

Grammar okullarına giriş sınavı (11+) Year 6'nın başında, çoğu bölgede **Eylül**'de yapılır. Ama sınava **kayıt Year 5'te** yapılır: kayıtlar genelde **Nisan sonu-Haziran** arasında açılır ve **Haziran-Temmuz**'da kapanır. Geç kayıt çoğu yerde kabul edilmez.

Ne yapmalı? Hazırlığa Year 5'in başında (hatta Year 4'ün yazında) yavaş yavaş başlayın; hedeflenen okulu ve kayıt tarihlerini erkenden öğrenin. Çalışma temposu çocuğun seviyesine ve hangi okulun sınavına girileceğine göre değişir. 11+'ya girmeyecekseniz de bu yıl okuma ve matematik temellerini güçlendirmek için en iyi yıldır.

"Başarı, dünden daha iyi olmaktır." — Anonim

Her çiçek kendi zamanında açar

Bir bahçedeki çiçeklerin hiçbiri birbirine benzemez. Kimi baharın ilk günü açar, kimi yaz ortasında. Kimi güneşi sever, kimi gölgeyi. Ama hepsi çiçektir ve her biri kendi zamanında açar.

Çocuklarımız da böyle. Hele başka bir ülkede, başka bir dilde, başka bir toprakta kök salmaya çalışırken açmaları biraz daha zaman alabilir. Bu, geride kaldıkları anlamına gelmez; kök saldıkları anlamına gelir.

Bizim işimiz onları başkasının bahçesiyle kıyaslamak değil; suyunu, güneşini ve sabrını eksik etmemek.

Bu yılın 3 hedefi

1. Güçlü temeller: her gün okuma, çarpım tablosu, kesirler ve kelime bilgisi. **2. Bilinçli 11+ kararı:** bölgenizi, hedef okulu ve çocuğunuzu tanıyarak karar vermek; giriliyorsa yıl başından itibaren yavaş yavaş artan bir hazırlık, kaydı kaçırmamak. **3. Bağımsızlık ve ilgiler:** ödev düzeni, bir kulüp ya da aktivite, özgüven.

"Ağaç yaşken eğilir." — Atasözü

Year 5 takvimi (her yıl)

Aşağıdaki takvim her yıl aynı şekilde işler; kesin günler bölgeye ve yıla göre değişir.

Ne zaman?	Ne oluyor?	Kim için?
Year 4 yazı	Hedef okulları araştırın; okuma ve çarpım tablosu alışkanlığını oturtun; isterseniz 11+ soru tiplerine oyun gibi bakın	11+ düşünenler
Eylül-Ekim	Ortaokul açık günleri (Year 6 için yapılır ama Year 5 aileleri de gidebilir); 11+ hazırlığına yavaş yavaş başlangıç	Herkes
Kasım-Aralık	Parents' evening: öğretmenle 11+ uygunluğunu konuşun; 11+ kararını düşünmeye başlayın	Herkes
Ocak-Mart	11+ kararı netleşir; giriliyorsa tempo artar (hedef okula göre)	11+ düşünenler
Nisan sonu-Haziran	11+ kayıtları açılır (belediye veya okulların kendi sayfasından)	11+ düşünenler
Haziran-Temmuz	11+ kayıtları kapanır ; bazı grammar okullarının açık günleri ve tanışma testleri	11+ düşünenler
Yaz tatili	Zamanlı deneme sınavları (haftada 2-3), dinlenme ve okuma dengesi	11+ düşünenler
Year 6 Eylül	11+ sınavları (çoğu bölgede Eylül'ün ilk yarısı); 31 Ekim'e kadar ortaokul başvurusu	11+ / herkes

Kesin tarihleri her yıl belediyenizin (local authority) 11+ / secondary admissions sayfasından ve grammar okullarının web sitelerinden kontrol edin. Bazı bölgelerde kayıt Haziran başında, bazılarında Temmuz sonunda kapanır.

11+ kararı: kimin için doğru?

"Bin bilsen de bir bilene danış." — Atasözü

11+ her çocuk için zorunlu değil ve her bölgede yok. Karar verirken şu soruları kendinize ve çocuğunuzun öğretmenine sorun:

- **Bölgenizde grammar okulu var mı?** Yoksa komşu bölgelerdeki grammar okullarına ulaşım makul mü?
- **Okuma ve matematikte** sınıf seviyesinde ya da üstünde mi? Öğretmeni ne düşünüyor?
- **Okumayı seviyor mu?** 11+'nın İngilizce ve verbal reasoning bölümleri geniş kelime bilgisi ister.
- **Çocuk istekli mi?** Düzenli kısa çalışmaya ve sınav ortamına nasıl tepki veriyor?
- **Aile olarak zaman ayırabilir misiniz?** Hazırlık birkaç ay boyunca düzenli bir rutin ister.

Girmemeye karar vermek de en az girmek kadar bilinçli bir karardır. İyi bir comprehensive okulda mutlu ve motive bir çocuk, zorlandığı bir okuldaki çocuktan daha iyi ilerler.

11+ sınavı ve hazırlık planı

11+ genelde dört alandan oluşur: **English** (okuduğunu anlama, kelime, dilbilgisi), **Maths**, **verbal reasoning** (sözel akıl yürütme: kelime ve harf bulmacaları) ve **non-verbal reasoning** (şekil ve örüntü soruları). Grammar okullarının çoğu GL Assessment'ın hazırladığı testleri kullanır; bazı bölgelerin kendi formatı vardır. Bölgenizin hangi alanları ve formatı kullandığını öğrenin.

Rekabet okula göre çok farklı

Hazırlığın ne kadar yoğun olacağını belirleyen en önemli şey hedeflenen okul. Londra'daki çok rağbet gören grammar okullarında yaklaşık **20 adaydan 1'i** yer kazanırken, Kent'te yaklaşık **5 çocuktan 1'i** grammar okuluna yerleşir. Bu yüzden Londra'daki bir okulu hedefleyen çocuğun hazırlığı daha erken başlar ve daha yoğun olur; Kent gibi bölgelerde daha sakin bir tempo çoğu zaman yeterlidir. Okulun web sitesinde kaç başvuru ve kaç yer olduğuna bakın.

Dönem	Odak	Ne yapılır?
Year 4 yazı - Eylül	Yavaş başlangıç	Her gün okuma, çarpım tablosu, kelime defteri; verbal ve non-verbal reasoning soru tipleriyle oyun gibi tanışma (GL'nin ücretsiz tanışma kâğıtları).
Ekim-Aralık	Temeller	Kesirler, ondalıklar, problem çözme, okuduğunu anlama; IXL Year 5 Maths ve English; haftada birkaç kısa reasoning alıştırması.
Ocak-Nisan	Tempo artar	Konu eksiklerini kapatma ve düzenli soru çözme. Süre ve sıklık hedef okula ve çocuğun seviyesine göre ayarlanır.
Mayıs-Temmuz	Pratik ve kayıt	Kayıt! Zamanlı kısa testler; yanlışları not edip tekrar; zayıf konulara IXL ile dönüş.
Yaz tatili	Deneme	Haftada 2-3 tam deneme; sınav koşullarını prova; bol dinlenme, oyun ve okuma.
Year 6 Eylül	Sakin tekrar	Sınav haftasında yeni konu yok; uyku, kahvaltı, "elinden geleni yap, yeter".

Çalışma temposu: tek bir doğru süre yok. Sınıf seviyesinin üstünde olan ve Kent gibi bir bölgede sınava girecek bir çocuk için kısa, düzenli çalışma yeterli olabilir. Londra'daki rekabetçi bir okulu hedefleyen ya da bazı konularda eksiği olan bir çocuk için hazırlık daha erken başlar ve daha uzun sürer. Öğretmenin görüşü ve tanışma kâğıtlarındaki sonuçlar doğru tempoyu bulmanıza yardımcı olur.

- **Özel ders (tutor) şart mı?** Hayır. Birçok çocuk evde düzenli ve kısa çalışmayla hazırlanır. Ders alınacaksa haftada bir saat yeterlidir; çocuğu yoracak kadar yüklenmeyin.
- **Deneme sınavları (mock):** yazın birkaç tane yapmak sınav ortamına alıştıırır. Sonuçlar tahmin değil, eksik konuları gösteren bir araçtır.
- **Geçemezse:** bu çocuğun başarısını ya da geleceğini belirlemez. Hazırlık sürecinde kazanılan okuma, kelime ve matematik becerileri ortaokulda da işe yarar.

IXL ile güçlü temeller

11+'nın yarısı İngilizce ve matematiktir; bunların temeli de Year 5 müfredatıdır. IXL'de Year 5 Maths ve English becerileri konu konu sıralanır:

- **Seviyeye göre ilerler:** çocuk zorlandığı konuda daha kolay sorulara iner, öğrendikçe zorlaşır.
- **Anında geri bildirim:** yanlış cevapta doğru çözümü adım adım gösterir.
- **Veli için rapor:** hangi konuda ne kadar çalışıldığını ve zayıf alanları gösterir.

Önerilen kullanım: haftada 3 × 15-20 dk; özellikle kesirler, ondalıklar, yüzdeler, problem çözme, kelime ve okuduğunu anlama. 11+ hazırlığında zayıf çıkan konulara IXL ile geri dönün. IXL üyeliği **UKER'den talep edilebilir.**

Ortaokul araştırması başlıyor

- **Açık günler:** ortaokulların açık günleri Eylül-Ekim'de Year 6 aileleri için yapılır; Year 5'te gitmek size bir yıl kazandırır. Grammar okullarının bir kısmı Year 5'in yaz döneminde de açık gün yapar.
- **Kabul kriterleri:** her okulun web sitesinde yazar. Geçen yıl hangi mesafeye kadar öğrenci alındığı ("last distance offered") gerçekçi bir fikir verir.
- **Ofsted raporu, sınav sonuçları ve ulaşım:** okulu karşılaştırırken bunlara bakın; çocuğunuzun mutlu olacağı ortamı da gözetin.
- **Özel (independent) okullar:** kendi giriş sınavları ve takvimleri vardır; kayıtları çoğu zaman Year 5'te başlar.
- **Özel okul bursları:** birçok özel okul başarıya dayalı burs (scholarship) ve aile gelirine göre ücret indirimi (bursary) verir; bazı bursary'ler ücretin tamamını karşılayabilir. Okulların web sitelerindeki "Admissions" ve "Fees / Bursaries" sayfalarını araştırın, son başvuru tarihlerini not edin.

Bölgenizdeki 11+'yı öğrenin

Belediyenizin "secondary school admissions" ya da "11 plus" sayfasında bölgenizde grammar okulu olup olmadığını, sınavın adını, kayıt tarihlerini ve örnek soruları bulabilirsiniz. Komşu bölgelerdeki grammar okullarına da başvurmak mümkündür; o bölgenin kayıt tarihlerini ayrıca kontrol edin.

Okulda ve evde: çalışılabilecekler

"Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." — Mustafa Kemal Atatürk

Ne?	Nasıl?	Geliştirdiği beceri
Günde 20 dk okuma	Sesli ve sessiz; okuduktan sonra "neden, nasıl, sence?" soruları; bilinmeyen kelimeleri deftere yazmak	Okuma, Konuşma
Çarpım tablosu	Günde 10 dk; Year 4'teki çarpım tablosu testinden (MTC) sonra hız ve kesirler için kullanılır	Sayısal Beceri, Bağımsızlık
IXL: Year 5	Maths ve English (haftada 3 x 15-20 dk); veli raporuyla zayıf konuları takip	Sayısal Beceri, Okuma, Problem Çözme
Kelime oyunları	Scrabble, Boggle, bulmaca; 11+ verbal reasoning için çok faydalı	Okuma, Problem Çözme
Yazma	Haftada 1 kısa yazı: hikâye, mektup, günlük (İngilizce ve Türkçe)	Yazma, Yaratıcılık
Ödev düzeni	Sabit saat ve yer; ödevi hatırlatılmadan başlamak	Planlama, Bağımsızlık

Beceri adları, çocuğunuzun ortaokulda Unifrog'da kullanacağı 12 beceriyle aynıdır (Okuma, Yazma, Sayısal Beceri, Planlama, Dinleme, Konuşma, Takım Çalışması, Liderlik, Problem Çözme, Yaratıcılık, Bağımsızlık, Uyum & Dayanıklılık).

Okul dışında: yapılabilecekler

Alan	Year 5 için örnekler	Geliştirdiği beceriler
Spor ve hareket	Yüzme, futbol, netball, jimnastik, dans, dövüş sporları, bisiklet	Takım Çalışması, Uyum & Dayanıklılık
Beceri	Müzik aleti, satranç, kodlama (Scratch), resim, yemek yapmak, Türkçe okuma-yazma	Yaratıcılık, Problem Çözme
Topluluk	Cubs / Scouts, Brownies / Guides, okul konseyi, sınıf görevleri	Liderlik, Takım Çalışması
Keşif	Kütüphane etkinlikleri, müzeler, doğa yürüyüşleri, okul gezileri	Bağımsızlık, Dinleme

11+ hazırlığı yapılırsa bile en az bir spor veya aktivite devam etmeli. Hareket ve sosyal hayat, çalışmanın verimini artırır.

İki dil bir avantaj: Türkçe

“Bir lisan bir insan, iki lisan iki insan.” — Söz

- **İki dil kelime hazinesini büyütür:** iki dilde okuyan çocuk kelimeler arasında bağ kurmayı öğrenir; bu, 11+ verbal reasoning gibi sözel sorularda da işe yarar.
- **Şimdi temel atılıyor:** ilkokulda Türkçe okuma-yazma alışkanlığı kazanan çocuk, ortaokulda GCSE Turkish'e çok daha kolay hazırlanır.
- **Evde:** evde Türkçe konuşmak; haftada 2-3 kez 15 dk Türkçe okuma; akrabalarla Türkçe mesajlaşma; Türkçe masal ve sesli kitap.
- **Hafta sonu Türkçe okulları** ve topluluk kütüphaneleri hem dil hem kültür için değerlidir.

Velilere 10 ipucu (Year 5)

“Yavaş ilerlemekten korkma, yerinde saymaktan kork.” — Çin atasözü

- **Erken ve yavaş başlayın:** Year 5'in başında kısa adımlarla başlamak, son aylarda yüklenmekten iyidir. Kayıt Haziran-Temmuz'da kapanır.
- **Kararı birlikte verin:** öğretmenin görüşünü ve çocuğunuzun isteğini dinleyin.
- **Tempoyu çocuğa göre ayarlayın:** süre, hedef okula ve çocuğun seviyesine göre değişir; düzenli çalışma, hafta sonu saatlerce çalışmaktan daha etkilidir.
- **Okuma her şeyin temeli:** 11+ için en iyi hazırlık bol ve çeşitli okumaktır.
- **Aşırı yüklemeyin:** her gün test çözmek çocuğu bıktırır; oyun ve dinlenme de plana dahil.
- **Kıyaslamayın:** kardeşler, kuzenler ve arkadaşlarla kıyaslamak motivasyonu düşürür.
- **Yanlışları sevin:** yanlış çözülen soru, öğrenilecek konuyu gösterir; yanlış defteri tutun.
- **Uyku:** 9-10 yaşında 9-11 saat uyku önerilir; yatak odasında ekran olmasın.
- **Planı B'yi de sevin:** grammar okulu dışındaki tercihleri de gezin ve olumlu konuşun.
- **Çabayı kutlayın:** sonuç ne olursa olsun, düzenli çalışmayı ve gelişimi kutlayın.

Kaynaklar: Hangi portal? Kitabı nereden bulurum?

Platform	Ne için?	Ücret	Nasıl?
Okulun platformları	Times Tables Rock Stars, okuma ve yazım uygulamaları	Okul öder	Önce bunlar: okulun verdiği ödevler
IXL (önerilen)	Year 5 Maths ve English; anında geri bildirim ve veli raporu	Üyelik (UKER'den talep edilebilir)	Haftada 3 x 15-20 dk
GL Assessment 11+	Ücretsiz tanışma (familiarisation) kâğıtları: English, Maths, verbal ve non-verbal reasoning	Ücretsiz (indir-yazdır)	Ocak-Nisan: soru tiplerini tanımak
11+ çalışma kitapları	CGP, Bond gibi yayınevlerinin yaşa göre kitapları ve deneme kâğıtları	Ücretli	Haftada 2-3 kısa bölüm
BBC Bitesize (KS2)	Kısa videolar ve oyunlarla konu anlatımı	Ücretsiz	Zorlanılan konuyu tekrar
Oak National Academy	KS2 video dersler ve quizler	Ücretsiz	Kaçırılan konular

Kural basit: en fazla 3 platform. Okulun platformu + IXL + (11+'ya giriliyorsa) bir 11+ kaynağı yeterlidir.

- **Kitap:** okul ve belediye kütüphaneleri (üyelik ücretsiz; e-kitap ve sesli kitap için Libby veya BorrowBox). Yaz tatilinde kütüphanelerin **Summer Reading Challenge** etkinliği 4-11 yaş için ücretsizdir.
- **Türkçe kitap:** Türkiye'den yurt dışına gönderim yapan online kitapçılar, Türk derneklerinin ve hafta sonu okullarının kütüphaneleri, aileler arası kitap takası.

Ay ay kontrol listesi

Her ay 2 küçük adım (Okul & 11+ · Aile & Gelişim) + 1 izle/dinle önerisi + 1 İngilizce ve 1 Türkçe kitap. 11+'ya girmeyecekseniz 11+ adımlarını okuma ve IXL çalışmasıyla değiştirin. Kutuları çocuğunuzla birlikte işaretleyin.

Eylül · Yavaş başlangıç

- ☐ **Okul & 11+:** Hedef okulları belirleyin; açık günlere gidin; reasoning soru tipleriyle oyun gibi tanışma
- ☐ **Aile & Gelişim:** Günde 20 dk okuma rutini; kelime defteri
- ☐ **İzle/Dinle:** *Newsround* (CBBC · Haberler)
- ☐ **Oku (EN):** *Charlie and the Chocolate Factory* – Roald Dahl
- ☐ **Oku (TR):** *Nasreddin Hoca Fıkraları* – derleme (kolay)

Ekim · Temeller

- ☐ **Okul & 11+:** IXL Year 5: haftada 3 × 15 dk (kesirler, okuduğunu anlama)
- ☐ **Aile & Gelişim:** Bir kulüp veya aktivite (Cubs/Scouts, spor, müzik)
- ☐ **İzle/Dinle:** *Wow in the World* (Podcast · Bilim)
- ☐ **Oku (EN):** *The Iron Man* – Ted Hughes
- ☐ **Oku (TR):** *Keloğlan Masalları* – derleme (kolay)

Kasım · Danışma

- ☐ **Okul & 11+:** Parents' evening: öğretmenle 11+ uygunluğunu konuşun
- ☐ **Aile & Gelişim:** Çarpım tablosu: günde 10 dk
- ☐ **İzle/Dinle:** *Maddie's Do You Know?* (CBBC · Nasıl çalışır?)
- ☐ **Oku (EN):** *Charlotte's Web* – E. B. White
- ☐ **Oku (TR):** *Bacaksız Kamyon Sürücüsü* – Rıfat Ilgaz (kolay)

Aralık · Karar

- ☐ **Okul & 11+:** 11+ kararını aile olarak konuşun; çocuğun görüşünü alın
- ☐ **Aile & Gelişim:** Tatilde Türkçe kitap + kelime oyunları (Scrabble, Boggle)
- ☐ **İzle/Dinle:** *Planet Earth II* (BBC · Belgesel)
- ☐ **Oku (EN):** *Kensuke's Kingdom* – Michael Morpurgo
- ☐ **Oku (TR):** *Küçük Prens (Türkçe çevirisi)* – Antoine de Saint-Exupéry (kolay-orta)

Ocak · Tempo

- ☐ **Okul & 11+:** Kayıt tarihlerini takvime yazın; çalışma temposunu hedef okula göre ayarlayın
- ☐ **Aile & Gelişim:** Ödev saati ve yeri sabit
- ☐ **İzle/Dinle:** *Horrible Histories* (CBBC · Tarih)
- ☐ **Oku (EN):** *Wonder* – R. J. Palacio
- ☐ **Oku (TR):** *Kaşığı* – Ömer Seyfettin (kolay-orta)

Şubat · Soru tipleri

- ☐ **Okul & 11+:** Verbal / non-verbal reasoning düzenli alıştırma; zayıf soru tiplerini not edin
- ☐ **Aile & Gelişim:** Haftada 1 kısa yazı (İngilizce veya Türkçe)
- ☐ **İzle/Dinle:** *Art Ninja* (CBBC · Sanat)
- ☐ **Oku (EN):** *The Explorer* – Katherine Rundell
- ☐ **Oku (TR):** *Pollyanna (Türkçe çevirisi)* – Eleanor H. Porter (kolay-orta)

Mart · Düzen

- ☐ **Okul & 11+:** Yanlış defteri; zayıf konulara IXL ile dönüş
- ☐ **Aile & Gelişim:** Dışarıda vakit, spor; uyku düzeni
- ☐ **İzle/Dinle:** *Blue Peter* (CBBC · Keşif & proje)
- ☐ **Oku (EN):** *Malamander* – Thomas Taylor
- ☐ **Oku (TR):** *Dede Korkut Hikâyeleri (çocuklar için)* – uyarlama (orta)

Nisan · Paskalya

- ☐ **Okul & 11+:** Kısa zamanlı testler (20–30 dk); kayıt açıldı mı kontrol edin
- ☐ **Aile & Gelişim:** Aileyle müze veya doğa gezisi
- ☐ **İzle/Dinle:** *BBC Bitesize KS2* (BBC · Tekrar)
- ☐ **Oku (EN):** *Who Let the Gods Out?* – Maz Evans
- ☐ **Oku (TR):** *Momo (Türkçe çevirisi)* – Michael Ende (orta)

Mayıs · Kayıt

- ☐ **Okul & 11+:** 11+ kaydını yapın; onay e-postasını saklayın
- ☐ **Aile & Gelişim:** Okuma: türünü değiştirin (bilgi kitabı, şiir)
- ☐ **İzle/Dinle:** *Seven Worlds, One Planet* (BBC · Belgesel)
- ☐ **Oku (EN):** *Cogheart* – Peter Bunzl
- ☐ **Oku (TR):** *Tom Sawyer'ın Maceraları (çeviri)* – Mark Twain (orta)

Haziran-Temmuz · Yaz planı

- ☐ **Okul & 11+:** Kayıt kapanmadan kontrol; yaz deneme planı (haftada 2-3)
- ☐ **Aile & Gelişim:** Summer Reading Challenge; dinlenme ve oyun
- ☐ **İzle/Dinle:** *Operation Ouch!* (CBBC · Sağlık & bilim)
- ☐ **Oku (EN):** *The Nowhere Emporium* – Ross MacKenzie
- ☐ **Oku (TR):** *Şeker Portakalı (Türkçe çevirisi)* – José Mauro de Vasconcelos (orta)

İzle/Dinle önerilerinin çoğu BBC iPlayer'da (CBBC) ücretsizdir. Kitaplar 9-10 yaş için sık önerilen eserlerdir; Türkçe kitapların yanında okuma seviyesi yazıyor. İlgisini çekmezse aynı ay için başka bir kitap seçilebilir.

Birebir takip ister misiniz?

UKER danışmanlık programında 11+ kararı, hazırlık planı ve ortaokul seçiminde birebir destek verilir. Bilgi için: ukegitimrehberi.co.uk

Kaynaklar: GL Assessment 11+ ücretsiz tanışma materyalleri (11plus.gl-assessment.co.uk); belediyelerin 11+ ve okul başvuru sayfaları; gov.uk (applying for a secondary school place); The Reading Agency (Summer Reading Challenge). Tarihler her yıl kontrol edilmelidir.